

NOVA DOPA

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Licejska knjižnica

Dolžni iztis
Ljubljana

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravištvo: Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Rada k postojni tekovnega urada št. 10.066.

Narodni poslanec dr. Vekoslav Kukovec med ljudstvom.

Njegov ponovni klic za združitev narodnih in naprednih sil.

Celje, 20. febr.

Vodstvo demokratske stranke za mariborsko volilno okrožje je minulo soboto in nedeljo izvršilo pravi plebiscit o v Središču započeti akciji za združitev narodnih in naprednih elementov v eno enotno politično organizacijo. Z ozirom na skrajno odbijajoči odmev cele akcije v glasilu SKS je značilno, da so na shodih v Dravogradu, Slovenjgradcu in Šoštanju, na katerih so bili zastopani pristaši vseh strank, vsi resni in vplivni činitelji tega znamenitega dela mariborskega volilnega okrožja soglasno in z velikim odobravanjem priznali potrebo koncentracije. Na vseh teh shodih je govoril narodni poslanec dr. Kukovec popolnoma stvarno o položaju in utemeljil idejne predpogoje za smoteno politično delo, ki je v skladu z jugoslovansko državno politiko, pa tudi z lokalnimi gospodarskimi potrebami. Videti je bilo, da ni nikjer razpoloženja za čisto veleagrarno politiko, ampak da se mora povzdiga gospodarske moči slovenskega ljudstva zidati na programu, ki je prirojen za maloposelnika, poljedelca in obrtnika in da je dolžna tudi inteligenca, se prilagoditi zopet temu edino možnemu pozitivnemu gospodarskemu programu. Tudi uradništvo je vkljub svojemu neugodnemu trenutnemu položaju povsod pokazalo veliko razumevanje te narodne potrebe in je pokazalo, da je globoko padla moč narodnosocijalne fraze o potrebi borbe proti kapitalističnim izkoriščevalcem brez pozitivnega gospodarskega programa, ker je v resnici celo gospodarsko življenje tega okraja v zelo skromnih početkih in je očitno tudi najskromnejše izboljšanje blagostanja iskati le v dviganju pozitivnega dela na gospodarskem polju.

Pokazalo se je vseskozi, da je obrtniški element mnogo jačja podlaga naprednega pokreta nego se je moglo sploh pričakovati in da je pravilno zasnovano pozitivno gospodarsko delo, ki upošteva poleg kmečkega tudi obrtni značaj našega gospodarskega položaja.

Izčistil se je v vseh debatah dejanski položaj in se je vsestransko pripoznalo, da v strukturi družbe ni predpogojev za tako diferenciranje političnih sil, kakor ga sedaj vidimo v obliki treh naprednih organizacij poleg

organizacij klerikalne in socijalno-demokratske.

Poslanec dr. Kukovec je tako pričevalno dokazal narodni interes na poglavljenju dela na tem gospodarskem in narodnem programu, da se je občutilo splošno neko olajšanje dosedajnega nejasnega stanja. Tako imajo sedaj demokratske organizacije v rokah trdno idejno podlago za utrditev praktične gospodarske in socijalne politike, ki odgovarja pravilno spoznanim potrebam in tudi skupnemu drž. interesu. Zavladalo je splošno prepričanje, da ta nova orijentacija ne more nikomur škodovati, kdor javno delo za narod resno vzame, in da je mogoča tudi med sorodnimi naprednimi strujami častna rešitev dosedajne naravnost kritične situacije, ki bi mogla v nasprotnem slučaju, ako bi se predolgo čakalo, vsem prizadetim strujam pri morebitnih volitvah prinesiti gotov poraz v korist dosedanjih ali morebiti še celo novih političnih stremeljenj, ki bi naš narodni interes morala ogromno oškodovati.

Storjen je korak, ki je bil gotovo zelo riskanten, ki je pa bil neizogiben in ki ga bo vsa trezna javnost odobrila. Razpoloženju, ki je na ta način ustvarjeno, odgovarja tudi očitno okrepljenje demokratskih organizacij ne le v mestih, ampak v vseh večjih središčih okrožja. Idejno stoje te organizacije danes zelo visoko in vse, kar nekaj pomeni, prišlo se je s prepričanjem in ne pod utisom trenutne fraze resnega dela.

Organizacija samoupravnih enot, velikih županij ali oblasti in srezov ali okrajev in njih pomen glede gospodarske in socijalne važnosti za prebivalstvo bo dal organizacijam stranke tudi konkretno podlago za realno delo med narodom. Cela akcija se ne lovi za kakimi obrabljenimi gesli, ampak ima dejansko vsebino in nam daje baš to upanje, da smo na pravi poti. Videti je v naši akciji, da temelji na bogatem izkustvu politika, ki je imel priliko iz prvih virov, iz lastnega sodelovanja na upravi države in po svojih strokovnih študijah spoznati prave gospodarske in politične potrebe našega naroda in bi bilo naravnost nerazumljivo, če naša javnost pravilnost njegovega naziranja prizna, da se ne bi pristopilo tudi k najživahnejšemu delu za izvršitev tega vseskozi stvarnega in realnega

ni dobro počutil; videl je profil njegovega trebuha, ko je hodil po sobi sem in tja. Julien je vznemirjen zavil ob hišah na nasprotni strani, ko je zaslišal naenkrat rahlo kašljanje. Stisnil se je med bližnja vežna vrata, spoznal gospo Savourninovo, ki se je zračila in gledala vzdihujoča nočno nebo. To je bilo nevarno, po navadi je ob tej uri v hišah na trgu Quatre - Femmes vse že spalo globoko spanje. Konečno je vendar srečno odšla počivat, njen mož je že trdno spal, ker se je slišalo skozi odprto okno močno smrčanje. Ko se je okno zaprlo, se je Julien hitro potrudil čez trg, a je videl ves čas v duhu profil kapetana Pidoux.

Zavil je v ulico Beau-Soleil. Hiše so bile tako blizu in ulica tako speljana, da ni mogla zvezdna svetloba do dna in je vladala gosta neprodorna tema. Če je dosedaj hitel, se je tu vžil v dir. Bilo je nevarno in nespametno, kajti ni imel popolnoma čiste vesti. Vendar se ni mogel ustaviti, čutil je za sabo trg Quatre - Femmes z okni notarice, ki so ga gledale kakor velike oči. Njegovi čevlji so tako čudno odmevali, da je bil u-

Ljudsko vseučilišče v Celju.

Danes v ponedeljek dne 20. februarja točno ob pol 8. uri zvečer nadaljuje predavanje g. prof. Jos. Kožuh o „letostetju in koledarjih“.

programa. Vse, kar temeljiteje misli in ima sposobnost na ureditvi naših razmer dejansko sodelovati, ima najlepšo priložnost, da se poprime načetega novega delovnega načrta in prepričani smo, da bo v tem slučaju novi pokret prinesel ozdravljenje naših družabnih razmer, v katerih je vse naše življenje pešalo in hiralo.

Že sama opozoritev na izjavo »Kmetijskega lista« kot glasila SKS, da bi ta stranka bila sposobna in pripravljena v kateremkoli slučaju iti celo s protinarnimi klerikalci in z zastopniki socijaldemokracije v borbo proti demokratom, je vzbudila ogorčenje zborovalcev in je vsakdo uvidel, v kakšen propad nas pelje osebno nerazpoloženje malega števila častihlepnih ljudi, ki bi kmečko samozavest, katera je prinesla pri volitvah uspeh Samostojni kmetijski stranki, mogli celo izrabiti v objemu s klerikalci v borbi proti naprednemu elementu, ki ga navod priznava za pravega in najizrazitejšega njegovega zaščitnika proti klerikalni poplavi.

Splošno se je tudi pokazalo, da je naša politična orijentacija mogla zabresti v tako brezupno situacijo tudi vsled tega, ker so se političnega vodstva novih strank v veliki meri polastili naši rojaki, ki so se semkaj priselili šele po prevratu in ki ne poznajo

razmer in interesov tukajšnjega prebivalstva. Smatramo, da je to spoznanje pravočasno preprečilo večjo nesrečo. Ne moremo pripustiti, da nepoznavalci naših razmer pokvare, kar so pripravila desetletja truda in dela naših narodnih ljudi na polju narodne prosvete in gospodarske organizacije.

REZOLUCIJA.

SPREJETA NA SHODIH DEMOKRATSKÉ STRANKE V DRAVOGRADU 18. TM., V SLOVENJGRADCU IN ŠOŠTANJU 19. TM.

Zborovalci z veseljem pozdravljajo klic voditelja Demokratske stranke in svojega poslanca dr. Kukovca po nujno potrebni združitvi narodnih in naprednih sil ter poklanjajo temu pokretu tem večje zaupanje, ker je pod istim političnim vodstvom že pred 15. leti bil izvlečen v tem okraju prvi neodvisni kmečki in obrtniški poslanec narodne stranke Vinko Ježovnik. Zato pričakujejo, da se vsi napredni činitelji okrožja strnejo z ozirom na velike gospodarske in socijalne naloge in za uspešno delo v samoupravi kar najprej v enotno organizacijo. Svojemu poslancu dr. Kukovcu izrekaajo zborovalci, zlasti z ozirom na njegov trud za združitev narodnih in naprednih političnih sil, svoje neomajno zaupanje.

Samostojno-klerikalna menažerija v Sl. Bistrici.

Slovenska Bistrica, 19. febr.

Za danes je bil tu napovedan shod ministra Puclja, na katerem je nameraval dati odgovor na dr. Kukovčev »izživ« v Središču. Shod je bil napovedan za 1/9. uro. Klerikalci so razvili ogromno agitacijo za udeležbo svojih ljudi, da bi shod razbili, ter so poklicali celo urednika mariborske »Straže« Goloba na pomoč. Samostojni in klerikalci so hoteli imeti predsedstvo, oboji so trdili, da imajo večino. Nastalo je grozno rjovenje in kričanje, ki je trajalo celih dve uri, dokler ni končno — vsled zamude vlaka šele ob 1/12. uri — prišel minister Puclji, ki je duhove pomiril in govoril. — Govoril pa ni o dr. Kukovčevem »izživu« in o njegovem predlogu glede koncentracije naprednih strank, ampak o

potrebi stanovske kmečke organizacije, o »volovski aferi«, o »ohridski aferi« ter o uspehih samostojnih poslancev v Beogradu za kmete. Govorili so še Dobnik, Drogenik in Mermolja. Klerikalec Pavel Safošnik se je zmotil in je apeliral na kmečko slovo, kar »Stražinemu« uredniku Golobu ni bilo prav. Konečno se je sprejela resolucija za ustanovitev kmetijske zbornice. Ker so zanjo glasovali tudi klerikalni kmetje, se je Golob zopet razburil, češ da se je s tem dala zaupnica Samostojni. Druge nesreče ni bilo.

Iz tega je razvidno, kako velikanska odgovornost zadene one, ki v svojem samoljubju odklanjajo misel na združitve vseh narodno in napredno čutečih elementov za skupno delo na gospodarskem in socijalnem polju.

ki se je vil med visoko travo. Ojunačil se je in šel prihlajeno naprej. Tisoč nemih prič, katere je čutil okrog sebe, se je bal, da ga zapazijo. Nainevarnejši prostor je bil most, ravno nasproti mesta, ki se je amfiteatralično vzdigovalo. Hotel je iti do konca mostu, na kraj, kjer je navadno sedel z doli visečimi nogami in vžival hlad lepih večerov. Chanteclair je imel na tem kraju precejšno globočino. Kolikokrat se je igral metaje kamenčke v vrtnec in hotel zmeriti njegovo globočino. Odložil je breme na ograjo. Predno je vrgel malega Colombela v vodo, ga je hotel še zadnjikrat pogledati. Če bi ga vsi meščani v tem trenutku gledali, bi ga ne mogli ovirati pri tej misli. Iz obraza v obraz sta se gledala nekaj časa. Luknja na sencu je počrnela. Daleč na polju je škripal voz. Julien se je podvžal. Da bi preveč ne plusknilo, se je spustil Julien z mrličem vred v vodo. Ni vedel, kako so se mogle oviti Colombelove roke okrog njegovega vratu, držale so ga tako krepko, da se jih ni mogel rešiti. Šučaino se je prijel za vrbo. Mali Colombel ga je hotel vzeti s seboj. Ko se je vsedel zopet na

EMILE ZOLA:

Za ono uro ljubezni.

(Konec.)

V.

Julien se je čutil močnega kakor bik. Ko je bil še majhen, je pomagal drvarjem v bližnjem gozdu domače vasi, nosil je drva na svojem otroškem hrbtu. Tudi malega Colombela je nesel lahko, kakor pero. Zdelo se mu je, da mu sedi malptič na vratu, to mrtvo truplo razposajenca. Komaj ga je čutil, hudobno veselje ga je navdajalo, da je Colombel tako malo težak, tako majhen, da ga sploh nič ni. Mali Colombel se ne bode več posmehoval pod njegovim oknom, ko bode igral na flavto. Ne bode ga več opravljal po mestu in se iz njega norčeval. Misel, da je imel sedaj v rokah srečnega rivala, trdega in mrzlega, mu je vzbujala čut velike zadovoljnosti. Popravil je nekoliko breme na plečih, stisnil zobe in hitel naprej.

Mesto je bilo temno. Vendar je opazil luč na trgu Quatre-Femmes v oknu kapitana Pidoux; najbrže se kapitan

Reševanje hrvatskega vprašanja.

(Dalje.)

Da moremo državo okrepiti, je treba, da napne cel narod vse svoje delavne sile; nikjer ni to tako jasno kakor pri nas. Greh ima pred Bogom in pred narodom, kdor ni za skupno narodno delo. Naše razlike niso tolike, da bi se z dobro voljo spretnemu državljanu ne posrečilo zagotoviti v unitaristični državi vseh naših življenjskih interesov. V moderni državi, katere tip je unitarističen, deluje cel narod, a treba je veliko večje harmonije, kakor v starih državah. Zato se mora ukloniti vse, kolikor mogoče, da udeležiti skupno voljo za narodno delo. Za poravnanje razlik ne smemo iti tako daleč, da bi porušili skupnost narodnega dela.

Slepa neuvidevnost sama bi mogla upropasti naš narod, če bi z raznimi kombinacijami federacij ovirala progres našega narodnega amalgamovanja in državnega napredka. Uverjen sem, da do tega ne bo in ne sme priti, ker po Vidovdanski ustavi bi se lahko povoljno delalo za dogleden čas. Velike važnosti za reševanje hrvatskega vprašanja je stanje, v katerem se nahaja danes jugoslovenska ideologija.

Danes ni nobenega dvoma, da mi Jugoslovani nismo bili izdaleka pripravljeni za velike dogodke po svetovni vojni. Za časa ujedinenja so se pojavljale plemenske difference — in moramo računati z golimi resnicami. A resnica je, da je plemenski in ponekod pokrajinski separatizem še večji, kakor za časa ujedinenja. Praktična politika se mora ravnati samo po faktičnih razmerah. Če to pravilo kje velja, velja gotovo v demokratiki kmetski monarhiji, kakor je naša država. Zato je naša prva dolžnost, da vstvarimo boljše predpogoje za veliko delo narodnega in državnega amalgamovanja in da takoj ustavimo to nepotrebno dinamiko, ki se opaja v vprašanju narodne unifikacije. To je kategoričen imperativ negativne bilance o narodnem progressu zadnjih treh let.

Mi moramo ustvariti toplejše podnebje jugoslovenske misli.

da more rasti in dozoreti. Čas dosedanjega skupnega življenja je pokazal na vsej črti, da ji ni prišlo, toda vsaka mlada rastlina lahko pogine v teli razmerah.

Vodeči račun o današnjem stanju narodnega čustvovanja moramo iti v vprašanju narodnega amalgamovanja po poti, ki kaže takomenovano

progresivno Jugoslovanstvo.

Progresivno in integralno Jugoslovanstvo se morda loči v glavnem samo po metodi dela za jugoslovanstvo in državno misel. Jugoslovan je eden in drugi in isti namen ima eden in drugi. Med tem ko takozvani integralni Jugoslovani ne prizna ali bolje neče priznati nobenega drugega nacionalnega čustva in operira z negacijo ostalih narodnih plemen, kakor da so ta imena nastala tekom zgodovinskega življenja našega naroda, stoji progresivno jugoslovanstvo na stališču, da harmonizira posebna narodna čustva s težnjo za višjim

kamenito ploščo, ga je obšla velika slabost. Sedel je tu oslabljen, izmučen, utrujen kakor večurni sprehajalec. Ogle doval je globočino, prepričan je bil, da ga hoče Colombel s seboj, saj ga je vendar objel okrog vratu, čeprav je bil mrtev. To je sedaj minilo, vsrkaval je v se sveži zrak okolice, z očmi na je sledil tek potoka.

Domislil se je Terezije. Gotovo ga je čakala. Videl jo je še vedno na balkonu, na pragu z mahom obraščenih vrat. Po koncu je ponosno stala, v beli svileni obleki, ozaljšana z divjimi rožami z ru-dečimi pikami na sredi. Ker je bila hladna noč, se je najbrže vrnila v svojo sobo, pustila vrata odprta in se vlegla v posteljo kot nevesta.

O! Kako sladko! Nobena ženska ga še ni tako pričakovala. Še eno minuto in zope bode pri njej. Noge so mu postajale težke, bal se je, da zaspi. Da bi se zdramil, je mislil na Terezijo, kako slekuje svojo toaletto. Kako vzdiguje male bele roke, spominjal se na voni njene kože, na krasno sobo, kjer je pil do pijanosti naslado.

Bitka pa je bila zgrubljena. Čutil je

novim narodnim tipom, da tako polagoma prilagodi razna imena za jeden narod. Čeprav so narodna imena Srbov, Hrvatov in Slovencev nastala iz historičnega državnega življenja, vendar po-jem integralnega Jugoslovanstva ni o-pravičen, ker je jugoslovanstvo ime nastalo kot geografsko — etnično označ-nje vseh Slovanov v Južni Evropi in to tekom 18. stoletja. Fikcije in metode, s katerimi operirajo integralni Jugoslo-vani, imajo iste napake, katere so ško-dovale starim Rimem. Jugoslovanstvo se je pričelo razvijati v narodni pojem sredi 19. stoletja. Jugoslovanstvo je stvarno jedno in razlike so samo izraz ambicij, kako bi se sigurneje oziroma hitrejšeprišlo do istega cilja.

Od vseh strank, ki so danes v več-jem številu reprezentovane v našem na-rodu, je edino demokratska stranka ja-sno pokazala sigurno pot do vstvarjenja jugoslovenske misli.

Na letošnjem kongresu je potrdila naša stranka program, v katerem v pr-vem članku prizna današnje stanje, po katerem je narod Srbov, Hrvatov in Slo-vencev jedna nacionalna celota. Demo-kratska stranka se obvezuje da hoče, dosledna svojem programu, delati za jedno jugoslovanstvo in državno misel. Demokratski kongres si je stavil nalogo izpeljati ednotno jugoslovanstvo misel, a ob enem sprejel načelo upravne dekon-centracije in širokih narodnih samouprav. Od tega zavisi cel napredek naše mlade stranke. To je edino mogoča vez za praktično sprejetje narodne misli Srbov, Hrvatov, Slovencev v Jugoslovanstvo. To so bistveni predpogoji za prilagođe-nje v življenje jedne jugoslovenske na-rodne in državne misli. Kdor hoče take vezi, ta v praktični politiki narodne in parlamentarne države ne gre pravo pot, ki bi dovedla do jedne narodne in dr-žavne misli, kaj se-le do Jugoslovanstva. V narodnem in državnem napredku je prvi pogoj, da se v vseh delih naroda vzbudi čut do lastne države. Državna uprava, ki bi s tem ne računala, ne mo-re pokazati uspeha. Ona igra samo vlo-go pevca, ki nima posluha. Razvoj na-roda do zavesti ene homogene celote ima posebne stopnje, odvisi od življenjskih in časovnih predpogojev, ki ne po-znajo sile. Težko da bi forsiranje inte-gralnega Jugoslovanstva koristilo prak-tični politiki. Kulturni delavci gredo mogoče nad praktično politiko, a treba, da ji pokažejo pota do idealov. Praktič-ni politiki pa morajo računati z vsemi za-prekami faktičnega življenja, ako noče-jo škodovati svoji stvari. Vedno je zelo velika nevarnost, ako se vodi državna politika proti čutom širokih narodnih slo-jev. Če se kdo odloči za tako politiko, je demokracija zadnja, ki bi smela to sto-riti, ker se ne strinja z njenim pojmo-vanjem. Kdor vodi praktično politiko, mo-ra najprvo preceniti razpoložljivo moč proti zaprekam, ki se mu stavijo naspro-ti. Za demokracijo mora biti merodalen stvarni razlog, korist naroda, drugače pade v demagoške slabosti. Ili preko teh zaprek in vrejen vodi državo preko zunanjih in notranjih neprilik v smislu parlamentarne demokracije, v najširšem pomenu besede, nikakor ne gre.

(Dalje prihodnjič.)

potrebo zaspati, za vedno zaspati. Te-rezijina podoba je izginila, tema ga je za-čela objemati, ki ga je ločila od nje.

Spati, le spati in sicer trajno, če člo-vek nima za kaj čuti. Jutri ne bode šel več na pošto, to bi bilo nepotrebno, nič več ne bode igral na flavto, nič več stal pri oknu. Njegovo življenje je bilo kon-čano, lahko se vleže. Znova je pogle-dal potok in skušal videti, če je maji Co-lombel doli. Colombel je bil bistrega du-ha, vedel je dobro, kaj dela, ko ga je hotel vzeti s seboj.

Chanteclair je sladko melodiozno igral in ravnila se je razprostirala v ve-ličastnem miru. Julien je začeljal trikrat Terezijino ime, se spustil kakor zavoj v vodo, ki se je spenila nad njim. Chante-clair pa je pel staro pesem med travo.

Ko so našli dvojce trupel, so iznašli povest o prepiru in pretepu. Julien je za-sledoval malega Colombela, da bi se ma-ščeval nad njegovimi norčijami, vrgel ga je v potok, potem ko ga je ubil s kame-njem. Čez tri mesece pa se je poročila Terezija z mladim grofom de Vétueil. Imela je belo obleko, lep miren obraz, izraz njene čistosti in nedolžnosti.

Politične vesti.

Plenarna seja zakonodajnega odbo-ra. Predsednik zakonodajnega odbora je sklical 18. tm. za 10. uro plenarno sejo zakonodajnega odbora, v kateri je pod-predsednik pododbora Ljuba Davidović naglašal, da je pododbor rešil do sedaj zakonska načrta o samoupravi in splošni samoupravi, dočim je bil zakonski načrt o administrativni razdelitvi države sprejet šele v načelni debati. Zaradi tega je prošil, naj se pododboru podaljša rok za 10 dni. V debati je predlagal Etbin Kristan, naj plenum počaka na izid raz-prave pododbora, čemur se je pridružil tudi minister Trifković. Predlog za po-daljšanje roka pododbora za 10 dni je bil nato sprejet z večino glasov. Na seji pododbora se je dopoldne nadaljevala razprava o administrativni razdelitvi države.

Iz ministrskega sveta. Pri seji mini-strskega sveta 17. tm. je prišlo na raz-govor še enkrat vprašanje prodaje o-stankov Koroškevega ameriškega fižola. Sklenilo se je, da se ta fižol zopet kemič-no preišče in potem proda po najugod-nejši ceni.

Italijani zasedejo Reko. Varnostno službo na Reki je prevzela italijanska brigada. Razvoj razmer na Reki povzro-ča zaradi morebitnih posledic vidno vz-nemirjenje. Kakor poročajo listi, bodo zasedle italijanske čete Reko še tekom nočišnje noči.

Naše poslaništvo v Tirani. Iz Beo-grada se poroča, da je ministrstvo za zunanje zadeve že pripravilo vse po-trebno za ustanovitev jugoslovenskega poslaništva pri albanski vladi v Tirani.

Muslimani ostanejo v vladi. Kot mi-nistrske kandidate je muslimanski klub postavil od grupe dosedanjega trgov. ministra dr. Spaha poslanca Osmana Vi-loviča, za grupo prejšnjega ministra dr. Karamehmedovića pa posl. Derviš O-meragića. Na konferenci v Sarajevu so vsi muslimanski poslanci kar najodloč-nejše obsodili Radičev memorandum.

Radičevske hujškarije. »Rieč« poro-ča brzojavno iz Prage, da se je vršil v Bratislavi sestanek zastopnikov Hrvat-skega bloka s slovaško ljudsko stranko, a rezultati posvetovanj še niso znani. Vsekakor pa dokazuje memorandum Hrvatskega bloka, da se blokaši iskal stikov tudi s češkimi separatisti.

Kralj Aleksander potuje v Črno goro. Kralj Aleksander je obljubil na dvornem dineju, da pride o priliki prevoza zem-skih ostankov velikega črnogorskega pesnika Njeguša na Lovćen, v Cetinje.

Angleški parlament odobril irski sporazum. Angleška spodnja zbornica je odobrila 17. tm. angleško-irsko pogodbo. Zakonski načrt je bil sprejet s 302 proti 60 glasovom.

Bonomijeva vlada zopet odstopila. Takoj po zaključku seje italijanskega parlamenta 17. tm., na kateri je dobila vlada zopet nezaupnico, se je odpeljal ministrski predsednik na dvor, kjer je podal kralju demisijo celega kabineta. Kralj je demisijo sprejel.

JDS.

SHODI DEMOKRATSKE STRANKE so se vršili: v soboto zvečer v Dravo-gradu v hotelu pri pošti. Vse tri sobe so bile polne zborovalcev raznih strank. Mirno in dostojno so poslušali izvajanja poslanca g. dr. Kukovca o političnem položaju. Stavila so se nani razna vprašanja, na katera je v splošno zadovoljnost odgovarjal. Shod je vodil g. Ivan Verdnik, naš stari bojovnik za napredno misel. — V Slovenjgradcu se je vršil shod v nedeljo dop. v Čitalnici, v Šoštanju pa ob veliki udeležbi kmetov, obrtni-kov, uradništva itd. ob 8. uri zvečer pri Cerovškem. O vsebini shodov in o rezolu-ciji poročamo na drugem mestu.

SHOD DEMOKRATSKE STRANKE V PTUJU se vrši v nedeljo 5. marca ob 9. uri dop. v dvorani Narodnega doma. Go-vorita dr. Kukovec in dr. Kramer.

SHODI DEMOKRATSKE STRANKE V PREKMURJU se vrše 11. in 12. marca in sicer v Beltincih, Murski Soboti in Dol. Lendavi. Na vseh poroča nar. po-slanec dr. Kukovec.

Iz Korotana.

Prva slovenska šola na Koroškem. Kakor poroča »Koroški Slovenec«, je koroški deželni svet končno vendarle sklenil ustanoviti v Št. Jakobu v Rožu

štirirazredno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

V Pliberku je odstopil dozdajni žu-pan Traninger. Na njegovo mesto je iz-voljen soc. demokrat, rudar Iv. Goschier.

Celjske novice.

Držanje na Savinji in Voglajni pre-povedano. Okrajno glavarstvo celjsko razglašja: Z ozirom na to, da je postalo zadnji čas bolj vlažno vreme, ter da po-pušča vsled tega led na reki Savinji in Voglajni, se drsanje na Savinji in Vo-glajni prepove. Tozadevni prestopki se bodo kar najstrožje kaznovali.

Izžrebani porotniki za prvo porotno zasedanje 1922 v Celju. I. Glavni porot-niki: Derča Anton, posestnik, Trnava št. 19; Frece Alojz, trgovec, Celje; Pre-košek Ivan, upr. bolnice, Celje; Cizej Anton, posestnik, Prekopa št. 7; Plaskan Anton, gostilničar, Braslovče trg; Jen-ko Franc, posestnik, Ljubija (Mozirje); Četina Andrej, posestnik, Dobrtešavas št. 11; Lapuh Jožef, posestnik, Zg Obrež št. 10; Valand Anton, posestnik, Šmarje pri Jelšah; Brinovec Franc, trgovec, Vransko št. 17; Zorko Ivan, krojaški mojster, Gorica štev. 9 pri Rajhenburgu; Videnšek Matija, kmet, Loče št. 10 (obč. Šmartno v R. d.); Kolenc Franc, trgo-vec, Celje; Arch Ivan, župan in posest., Stari trg št. 65; Cencel Ivan, posestnik, Tremerje št. 16; Makovec Josip, trgovec, Retje pri Trbovljah štev. 44; Kračun Martin, velep. in trgovec, Gornje Zreče št. 4; Confidenti Mirko, trgovec, Celje; Vrenko Alojz, posestnik, Lastnič št. 5; Gomilšek Franc, posestnik, Griže; Zu-pančič Ivan, trgovec, Celje; Rudolf Mi-roslov, upravnik, Celje; Bizjak Ivan, krojaški mojster, Celje; Zore Franc, tr-govec, Konjice; Naraks Ignac, gostilni-čar, Družmirje 36; Rađer Karl, trgovec, Loke pri Trbovljah 17; Rajc Jurij, kmet, Brezova (Šmartno v R. d.); Štiglic Franc, posestnik, Rečica št. 30; Valen-čak Anton, trgovec in posestnik, Velenje št. 22; Jan Anton, posestnik, Škale; Diehl Robert, veletrgovec, Celje; Labohar Andrej, posestnik, Sv. Rupert nad La-škim; Pustek Ferdo, trgovec, Šmarje pri Jelšah; Matkovič Josip, vinski trgo-vec, Celje; Zakošek Anton, posestnik, Drenskobreg št. 18; Vizovišek Ivan, tr-govec in posest., Žalec. II. Nadomestni porotniki: Kožuh Ivan, posestnik, Škofja-vas 32; Pelikan Josip, fotograf, Celje; Koren Franc, pek, mojster, Celje; Pilih Blaž, posestnik, Levec št. 35; Ropan Franc, posestnik, Ljubecna; Cerar Franc, posestnik, Trnovlje 8; Kuček E-merik, trgovec in posestnik, Žalec; Rob-lek Franc, veleposestnik, Žalec; Samec Karl, posestnik, Škofjavs 13.

Prvo porotno zasedanje v letu 1922 v Celju se prične dne 6. marca.

Podpornemu društvu za uboge u-čence na gimnaziji v Celju so darovali (izkaz II.): J. Dekort žpk, Ljubno 40 K; I. Rojnik 30 K, K. Gabron 20 K. R. Del-hunja d. uprav. 40 K, vsi iz Slovenjgrad-ca; I. Gunčer žpk, Šmihel 32 K; I. Luk-man učit. Šoštanj 20 K; D. Barle, oskrb. Konjice 100 K; A. Novak žpk, Gornjigrad 40 K; J. Polanc Petrovč 40 K; I. Sem trg. Ljubno 40 K; F. Košenina notar Gornjigrad 100 K; J. Tiršek Polzela 40 K; Kurka & Wildi Polzela 100 K; F. Piki Sv. Pavel 200 K; A. Zanier Sv. Pavel 100 K; A. Vodenik Petrovč 40 K; F. Založnik Zibika 20 K; K. Cimpešek Sevnica 100 kron; R. Pevec Mozirje 200 K; J. Prisan trg. Gornjigrad 40 K; F. Bergman Žalec 30 K; A. Žumer Planina 40 K; I. Paner Braslovče 100 K; županstvo Trbovlje 1000 K; K. Berger uradn. Trbovlje 80 K; R. Reich zoboteh. Trbovlje 40 K; J. Če-mažar žpk. 20 K; F. Lom žpk. Sv. Peter 10 K; I. Bohak kpl. Braslovče 144 K; I. Mikolič kpl. Luče 20 K; okr. odbor Šoštanj 500 K; pisarna dr. Laznik Celje 300 K; M. Tomažič dekan Kozje 60 K; I. Rožman žpk. Zavodnje 20 K; I. Musi žpk. Vitanje 200 K; učit. zbor Braslovče 80 K; F. Doberšek žpk. Koprivnica 400 K; A. Srabčan žpk. Pišce 40 K; nabi-ralna pola v Slovenjgradcu (po gg. Če-pinu, I. Blažonu in dr. V. Železnikarju) 2160 K; Darovali so po 400 K Poto-tschnig tovarnar, V. Jamnik, posestnik Meža; po 100 K F. Kac pos., A. Čuden geom.; po 80 K F. Karničnik pos., I. Druškovič trg., K. Barle učit., 60 K dr. A. Bratkovič odv.; po 40 K Britovšek in Čadež trg., L. Vaupot oskrb., Gajšek gost., dr. I. Kunc notar, dr. Pirnat odv., Cajnko trg., A. Kolšek, notar Marenberg,

Pečolar A., brata Kopač trg.; 36 K. neimenovani; 28 K. I. Čepin davč. upr.; po 20 K. A. Lavre trg., H. Vrnč urar, dr. M. Ipavec okr. glavar, F. Čilet nadpoštar, V. Šume pošt. ur., I. Ramšak pošt. ur., V. Vyborny brivec, F. Marčič župan, ing. Debevc, F. Mikec trg., I. Papis gozd. nadkomis., A. Peršuh živinozdr., I. Romold sodni svet., I. Lušin orožn. major, orožn. podpor., ing. L. Pinterič gradb. svetn., I. Kac pos. Smartno, I. Vrečko trg., A. Peče trg., F. Zemlič traf.; 16 K. M. Kramer kancelist; 12 K. Klemenc uradn.; 8 K. D. Šnid davč. prior. — Vsem darovalcem še enkrat srčna hvala!

Prijavni urad išče neko Zofijo Dobovišek, katere brat Vilibald služi pri 2. četi 3. bataljon 17. pešpolka v Valjevu in Julija Pappa, kateri ima v Celju znanje z neko Fani K.?

Tatvina. Apolonija Martinjak, služkinja pri gospe Šuligoj, je bila 19. tm. na zahtevo svoje gospodinje aretirana, ker ji je ukradla iz spalne sobe 1 par spodnjih ženskih hlač, 1 žensko svilen šerpo, 4 žepne robce in nekaj otroške obleke v vrednosti 330 K.

Mestno gledališče v Celju.

V četrtek 23. februarja ob 8. uri zvečer »Ciganke«, malomestna šaloigra v treh dejanjih. Čisti dohodek je namenjen vojnim invalidom celjskega okrožja. Predstava izvenabonement. — Če abonenti žele prostore obdržati, naj se do srede zvečer oglase pri Goričar & Leskovšek.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Celju ima svoj jezdnj odsek, katerega načelnik je br. Drago Bernardi, hotelir v Celju. Bratje, ki se nameravajo udeležiti nastopov konjenice na vsesokolskem zletu v Ljubljani, naj soudeležbo javijo že sedaj br. Bernardiju. Ta bode nato potem društva prijavil udeležence jezdnemu odseku Sokolskega društva v Ljubljani. Ljubljanski Sokol bode po možnosti preskrbel za ježo popolnoma opremljenega konja. Izvzeta je sokolska odeja za konja, ki jo mora vsak jezdec nabaviti sam. Konjenica pride v poštev pri povorki, vzdrževala bode pa tudi vse zletne dneve s patroljami ordonančno in redovno službo. Predvsem opozarjamo na to, da nastopi sokolska konjenica v posebni točki tudi na telovadišču. V ostalem glej Sletski vestnik št. 5.

Celjskemu Sokolu je daroval g. Urbančič, mesar v Gaberjih 80 K. Hvala lepa!

Dnevna kronika.

Minister dr. Žerjav je odpotoval 19. tm. preko Zagreba in Sarajeva v Dubrovnik, kjer bo, kakor upajo zdravniki, ozdravljenje brzo napredovalo.

Razsodba v razpravi proti rudarjem v Tuzli. V petek je bila končana v Tuzli več tednov trajajoča razprava proti 20 rudarjem v Tuzli, ki so lansko leto o priliki velike komunistične stavke pozivljali na upor proti državi. Gjuro Kerovič, ki je ubil orožnika Reljiča, je bil obsojen v smrt na vešalih, 19 rudarjev na 2 do 15 mesecev zaporne kazni. Slovenec Karol Železnik pa na eno leto ječe. Obtoženci so se proti obsodbi pritožili.

Volitev župana v Trstu. V seji tržaškega mestnega sveta, ki se je vršila 17. tm. je bil izvoljen italijanski nacionalist Dr. Giorgio Pitacco.

Beda uradništva. O uradniškem vprašanju je poročal na plenarni seji predsednik JDS, ki se je vršila v četrtek 16. tm. poslanec Reisner. Dobil je obširna pooblastila, da nemudoma nastopi za uveljavljenje novega zakona o draginskih dokladah. Načelstvo je nadalje storilo še druge ukrepe, ki naj uspešno podprejo akcijo prof. Reisnerja. Upati je, da bo mogoče doseči pozitivne uspehe, ker je od njih odvisno stališče, ki ga slovenski demokrati zavzamejo nampr. proračunu in s tem finančni politiki sploh. Da tu ne gre samo za število treh glasov, temveč za politične možnosti od velike dalekosežnosti, bo vsakomur jasno, kdor količkar pozna položaj.

Svečan sprejem tujih poslanikov. Na beograjskem dvoru se je 18. tm. vršil svečan sprejem akreditiranih poslanikov, ki so izročili kralju svoja akreditivna pisma.

V Ljutomeru je umrla 16. t. m. gospa Alojzija Karba, mati g. dr. Rih. Karba, lekarnarja in župana v Kamniku, gospe Milke Zimičeve, soproge davčnega uradnika v Celju, ter učiteljice gđc. Angele Karba. Blag je spomin!

Termini za inskripcijo na ljubljanski univerzi so podaljšani do konca februarja, predavanja pa prično začetkom marca.

Ruska pomožna akcija. Na seji komiteja za gladujoče v Beogradu je bilo sklenjeno, da bo imel vladika Dositej koncem tedna javno predavanje o gladujočih v Rusiji.

Dvignjenje potopljenih ladij iz Save, Donave in Drave. Nemška družba je dobila od ministrskega sveta koncesijo, da dvigne iz Save, Donave in Drave vse vlačilce in ladje, ki so bile potopljene med vojno. Polovica ladij bo pripadla družbi, polovica pa naši državi, ki vrh tega ne prevzame nobenih denarnih obveznosti.

Radičevci v Črni Gori. Znani agitator »črnogorske vlade« M. Drlejevič se je nedavno mudil v Zagrebu in konferiral z Radičem, ki mu je dal navodila, po katerih naj širi separatistično propagando v Črni Gori. Radič je dal baie črnogorskim separatistom toliko denarja, da so si kupili v Nikšiću tiskarno, kjer bodo tiskali svoje glasilo.

Iznenadenje ljudskega štetja na Poljskem. Poljski listi poročajo, da je popis prebivalstva v bivših pruskih pokrajinah današnje Poljske dokazal nepravilnost nemškega štetja iz leta 1920. Letos so našli v poznanski pokrajini en milijon 619.000 ali 83% Poljakov in 351.000 ali 17,7% Nemcev. V Pomeranskem so našli 743.000 Poljakov (79%) in 196.000 (21% Nemcev).

Marconija zadel mrtvoud. Marconija je 16. tm. zadel mrtvoud. Njegovo stanje je nevarno.

Krištof Kolumb — Jud. Španska vlada je določila posebno komisijo, ki bo preiskala dokumente o židovskem pokolenju Krištofa Kolumba. Odkriti dokumenti dokazujejo, da je bil Krištof Kolumb pravi Jud, katerega oče in mati sta se pisala Šasana.

Izpremembe v poštni službi. Premiščeni so: poštna oficijantka Anka Kupčeva iz Celja v Žalec, Iva Magdičeva iz Maribora v Trbovlje, Frida Baretova iz Maribora v Doljno Lendavo, poštni oficijal Viljem Puppis iz Maribora v Ljubljano. Za mrtve sta proglašena poštni uradni sluga Blaž Podbevšek v Ljubljani in Iv. Mutec v Celju.

Anketa za proučevanje vprašanja jugoslovanskih visokošolcev v Pragi. Dr. Vošnjak, jugoslovanski poslanik v Pragi, je sklical anketo v svrhu proučevanja vprašanja jugoslovanskih visokošolcev v Pragi. Čehoslovaška vlada je oprostila visokošolce vseh šolskih taks in češko ministrstvo za socialno politiko je podvzelo korake, da jim olajša njihovo bedno stanje.

Dopisi.

Vitanje. Narodna čitalnica v Vitanju se zahvaljuje vsem onim, ki so pripomogli k tako lepemu uspehu bodisi v materialnem, kakor tudi v ginitnem oziru na veselici dne 5. svečana il. Posebna hvala »Pevskemu društvu« v Celju, g. obrtnemu komisarju Založniku in gg. akademikom.

Iz Slovenjgradca. Na občnem zboru moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Slovenjgradec in okolico dne 10. febr. tl. je bil izvoljen predsednikom g. Franc Vrečko, šolski ravnatelj. — Tu je umrla dne 12. febr. ga. Belina, mati tukajšnjega učitelja g. Alojzija Belina v starosti 82 let. — Na občnem zboru podružnice Jugoslov. Matice dne 9. tm. je bil izvoljen predsednikom g. župnik Al. Čížek.

Obrtni vestnik.

Obrtniške zadeve. Od 15. do 17. tm. se je vršila v Beogradu velika konferenca obrtniških delegatov iz cele države. Razpravljali so tudi o izdeležitvi vseh obrtniških organizacij. Sprejeta je bila sledeča resolucija: 1. Razširjenje reformiranega srbskega obrtnega zakona na celo državo. 2. Ukinjenje davka na poslovnj promet. 3. Ukinjenje uredbe o zavarovanju delavcev v današnji obliki in uvedba novega zavarovanja. Deputacija obrtnikov je izročila resolucijo ministr-

skemu predsedniku Pašiću in predsedniku skupščine dr. Ribariju.

Prosveta.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju je izdal drugi zvezek svoje »Prosvetne knjižnice«, v katerem je ponatisnjeno iz »Nove dobe« predavanje g. rud. svetnika B. Baeblerja, ki ga je imel na celjskem ljudskem vseučilišču, z naslovom: Premog in vodne sile. Knjižica vsebuje na kratko najvažnejše podatke in glavne pojme o izrabi premoga in vodnih sil, na koncu pa ji je pridejana zanimiva statistika vodnih sil posameznih držav s posebnim ozirom na vodne sile Jugoslavije. Cena izvodu 1 Din, s poštnino 10 para več. Naroča se pri: Klubu naprednih slovenskih akademikov v Celju, Narodni dom; dobiva se pa tudi v knjigarni Goričar & Leskovšek v Celju.

Socijalna politika.

ODGOJA IN ZAŠČITA OBRTNO-INDUSTRIJSKEGA NARAŠČAJA.

(Elaborat iz ministrstva za soc. politiko, ki nam ga je dal na razpolago min. n. r. g. dr. V. Kukovec.)

(Dalje.)

E. »Gajret« Sarajevo.

Gajret je društvo, katero ima svoje središče v Sarajevu, a podružnice v Mostaru, Banjiluki in Tuzli. Tudi to društvo se naslanja na gotovo veroizpoved, to je muslimansko.

Društvo se bavi v prvem redu z zaščito in preskrbo siromašne muslimanske šolske dece in obdržava v to svrhu v omenjenih mestih lastne domove. Iz doneskov rednih članov, z nabiranjem prostovoljnih denarnih in materialnih sredstev vzdržava svoje domove in daje svojim gojencem podpore. Gojenci so v domovih popolnoma preskrbljeni in društvo jim nudi vsako pomoč, ki je za izšolanje potrebna.

Poleg šolske dece pa je sprejelo društvo v svoj dom v Sarajevu tudi večje število siromašnih odnosno osirotelih vajencev. V tem domu, ki je naravnost vzorno opremljen in vzdržan, kar se mora posebno naglasiti, skrbi društvo za telesno in duševno izobrazbo vajencev. V domu samem se morejo vajenci izobrazovati tako v elementarnem, kakor v strokovnem pogledu. V domu je ljudska šola, so razni tečaji in predavanja, katera vodijo stalni učitelji.

Društvo se nadalje bavi z nameščanjem muslimanske dece v obrti in industriji, s podpiranjem v času učenja in s stalnim nadziranjem svojih varovancev. Namerava pa ustanoviti v gori omenjenih mestih večje in moderno urejene vajeniške domove, v katerih bi bilo mogoče preskrbeti vse vajence in mladoletne delavce dotičnih mest, ako bo uspelo s svojim stremljenjem, da dobi od privatnikov in države zadostno podporo.

Kdor je videl omenjeni dom v Sarajevu, mora priznati, da je društvo v resnici na pravem potu modernega negovanja in skrbstva mladine in mora podpirati njegovo stremljenje. Tudi vodstvo društva je v zelo srečnih rokah in upanje je upravičeno, da bo Gajret v bodočnosti mogel veliko koristnega napraviti za dobro obrtnega in industrialnega podmladka.

F. »Društvo za varstvo vajencev«, Ljubljana.

V Ljubljani imamo posebno društvo za varstvo vajencev, katerega delokrog pa ne sega preko mesta Ljubljane in je edino društvo v Sloveniji, ki se stvarno in dejansko, akoprav v majhnem obsegu bavi z zaščito in preskrbo vajencev. Tudi to društvo razteza svoja krila le nad siromašnimi vajenci in ne nad mladinskimi delavci.

Društvo je že staro, a se zbog stalnih materijelnih potežkoč ni moglo dvigniti preko višine lokalnega pomena. Težkoče stroške krije z doneski rednih članov, z dobrovoljnimi podporami in državnimi subvencijami, katere pa so tako malenkostne, da bi jih v naštevanju lahko prezrli.

Društvo vrši v prvem redu vzgojno delo in le, kolikor mu pripuščajo skromni dohodki, nudi tudi materijelno pomoč. Društvo vzdržuje 2 ustanovi:

1. **vajeniško zavetišče**, ki ima namen, podajati vajencem v prostem času (ob večerih in nedeljah) vspehobudno o-

pravilo, pospeševati njihovo splošno in нравno izobrazbo, vzbujati veselje do obrtnega poklica in zavesti do stečenih pravic in dolžnosti. To skuša doseči s poučnimi predavanji, vajami v govorništvu, petjem in tamburanjem, telovadbo, strokovnimi poučnimi tečaji, s poučnimi ekskurzijami, z gojenjem varčnosti in zabavnimi prireditvami. Gojenci prihajajo v zavetišče jedino k prireditvam in nimajo v zavodu življenske preskrbe.

Ponk, upravo in nadzor vrše član odborniki društva brezplačno. Stalnih učiteljev seveda radi skromnih sredstev ne more vzdrževati.

Stroški vajeniškega zavetišča so znašali v pretečenem letu 18.900 K.

2. **Vajeniški internat**, ustanova društva, kjer imajo siromašni vajenci tudi popolno obskrbo s stanovanjem in hrano. Internat je v najetih prostorih rokodelskega doma in je provizoričnega značaja. V njem je prostora za 40 vajencev.

Poleg telesne obskrbe so gojenci vajeniškega internata deležni vseh zabavnih in izobraževalnih prireditev gori imenovanega vajeniškega zavetišča. Pokuša se torej udeležujejo oboji gojenci skup.

Društvo vzdržuje najtesnejše zveze z delodajalci, pri katerih so vajenci internata nastavljeni in strogo nadzoruje njihovo pravilno zaposlenje in нравno vedenje izven delavnice. Mesečne vzdrževalnine v internatu plačujejo deloma mojstri, deloma starši vajencev in sicer mesečno 200—400 K. Lastni stroški društva za vsakega vajenca znašajo povprečno 700 K na mesec.

Društvo je hotelo že leta 1914 zgraditi večji vajeniški dom v Ljubljani za približno 300 vajencev in je bilo že zelo blizu realizacije tega načrta s pomočjo bivšega kranjskega deželnega zbora, ki je sklenil dati brezobrestno posojilo za zidanje doma in vsakoletno večjo podporo. Žalibog je vojna tudi ta načrt pokopala. Za izvršbo načrta bi bilo v današnjih časih potrebno približno 15.000.000 kron brezobrestnega posojila in za vzdrževanje vsakoletna večja stalna podpora.

Mnenja sem, da je v Sloveniji to društvo edino, ki se je do danes resno bavilo z nego in skrbstvom vajencev. Radi tega bi zaslužilo to društvo, da se ga vsestransko podpira in da raztegne svoj delokrog po vsej Sloveniji s pomočjo večjega števila članstva in izdatnejše podpore od merodajne strani.

G. »Savez hrvatskih obrtnikov«, Zagreb.

To društvo se ne bavi naročito z nego in skrbstvom vajencev. Ako ga h koncu tudi navajam, je to le iz razloga, ker namerava na svojem stavbišču v Zagrebu v bližji bodočnosti zgraditi vajeniški dom za približno 100 vajencev. V njem bodo imeli nastanjeni vajenci popolno preskrbo, dvorano za predavanja, učne prostore, kino, knjižnico, čitalnico i. t. d.

Savez hrvatskih obrtnikov je mnenja, da je skrajna potreba, da se zgrade vajeniški domovi v Zagrebu, Osijeku, Karlovcu in na Sušaku in z vztrajnostjo podpira vsa stremjenja, ki gredo tem pravcem. Seveda je tudi ta savez mišljenja, da brez izdatne državne pomoči ni misliti na ustanovljenje teh prepotrebni domov.

Iz navedenega se vidi, da niti jedna naštetih ustanov ni tako popolna, da bi mogla odgovarjati modernim zahtevam pravilnega negovanja in skrbstva vajencev in mladoletnih delavcev, da niti jedna teh ustanov ni usposobljena, da bi mogla prevzeti organizacijo ustanove, ki bi obsegala celo državo, v svoje roke.

Večina teh ustanov je danes le bolj lokalnega pomena in je zgrajena na ozkosrčnem programu. Velikopoteznosti in dalekovidnosti ne zasledimo ni na jedni ustanovi in pri vseh pogrešamo ti isti moderni duh, ki preveva inozemske slične obrtne organizacije v vprašanju izobrazbe in okrbstva za obrtni in industrialni naraščaj.

Vkljub temu pa bi se dalo na temelju teh imenovanih ustanov in na temelju dobre volje državnih oblasti in organizacij, ki bi odgovarjale vsem potrebam in ki bi zagotovile naši obrti in industriji polnovreden naraščaj. Kako, to hočem povedati v prihodnjem odstavku.

(Dalje prih.)

KOLKUJTE VSA PISMA Z ŽALNIM RAPALLSKIM KOLKOM!

POSOLJILNICA V CELJU

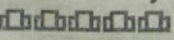
Ustanovljena
leta 1880.

v lastni
palači **NARODNI DOM**

Rezervni fondi in vrednost
lastnih hiš čez K 7.000.000.

Eden najstarejših slovenskih denarnih zavodov.

Sprejema hranilne vloge na vložne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Daja posojila na menice, vknjižbe in v tekočem računu. **Otvorja** trgovske in obrtne kredite. **Financira** industrijska podjetja. **Obavlja** vse denarne transakcije, daje vsakovrsne informacije brezplačno.

Stanje hranilnih vlog čez K 45.000.000.

Registrov. kreditna in stavbna
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

"LASTNI DOM"

Račun čekovnega urada št. 10.316.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% štiri in pol K od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.

Narodno gospodarstvo.

IZPREMEMBE IN DOPOLNITVE V TAKSNEM IN PRISTOJBINSKEM PRAVILNIKU

Je predpisal minister za finance na podstavi izprememb, izvršenih po zakonodajnem odboru Narodne skupščine v začasnem zakonu o taksah in pristojbinah.

Občinstvo utegnejo zlasti zanimati sledeče določbe:

Taksa na oglase v dnevnikih itd.:

Nova točka 22 čl. 6 določa podrobno, kako se mora širina in dolžina oglasa izračunati. Oglasni taksi ne podlega: repertoar državnih in državno privilegiranih gledališč, obvestila o naročninah, kritike (recenzije), odgovori uredništev v čisto njihovih poslih in oglasi v časniških beležkah, ki se iz humanitarnih razlogov tiskajo brezplačno. Pobiranje takse se vrši na prijavo lastnikov ali izdajateljev dnevnikov itd. navadno vsakih 10 dni. Le za koledarje, kataloge in knjige se mora taksa položiti preden se začne prodajati. Z desetkratnim zneskom neplačane odnosno prikrašane takse se kaznujejo vsi, ki se pregrešijo proti tem predpisom.

Veselična taksa:

Kazenska določila se razširjajo na prodajo vstopnic po višji ceni, kakor so bile taksirane in na prireditve, ki so zavezane višji taksni stopnji, ako so bile prijavljene kot prireditve, ki so zavezane nižji taksni stopnji.

Taksa na vozila:

Nova določila in nekatera važna pojasnila so se že objavila v razglasu delegacije ministrstva financ št. B II. 5/20 iz leta 1922 v »Uradnem listu« št. 13 iz leta 1922 in v dnevnem časopisu.

Taksa na potniške vozovnice, potniško prtljago, pse, ekspresno in ostalo blago na železnicah, rečnih ladjah in tramvajih:

Taksa se pobira skupaj z voznino in se mora skupni znesek označiti na vozovnici, odnosno v vozninski tarifi.

Te takse so med drugimi prosti: peronske karte, listki za pridobitev določenega sedeža v vlaku, brezplačne vozovnice, vse pošiljke države in režijske pošiljke samoupravnih teles, privatnih oseb in družb na svojih železnicah. Taksa se pobira na podstavi izkazov, katere predloži uprave železnic v gotovih rokih neposredno generalni direkciji posrednih davkov.

Taksa na lovske karte:

Ta taksa se pobira po številu lastnih psov taksnega zavezanca, s katerimi lovi, ne pa po številu najetih tujih psov.

Razsodnina:

Odstotne pristojbine po 1% od sodb in sklepov sodišč so povišane na 3% od vrednosti spornega predmeta, če in kolikor presega ta vrednost znesek 2.000 K.

Letošnje razstave. Tekom 1. 1922 bode v Evropi in po celem svetu 159 specialnih razstav samih vzorcev blaga iz vseh industrijskih in poljedelskih panog.

Novi panamski prekop. Predsednik Zedinjenih držav Harding je izjavil, da bodo kmalu začeli graditi še en prekop, ker samo eden ne zadostuje vsled naraščajočega prometa.

Zagrebački zbor. V Zagrebu se bo, kakor znano, letos spomladi vršil veliki semenj pod imenom »Zagrebački zbor«

in sicer od 3. do 15. junija. Na velikem sejmu morejo razstaviti vse stroke industrije, obrta in agrarnega proizvodstva, kakor tudi veletrgovina. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je bilo poslano večje število tiskovin, nanašajočih se na zbor (»Red veleseima«, obsegajoč pogoje za priupust razstavljalcev, iznos najemnine itd. in »upitni arak« za razstavljalce), ki so interesantom v zbornični pisarni na razpolago.

Dobava jeklenega materiala. Ravnateljstvo drž. žel. v Subotici razpisuje za dan 21. marca tl. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave raznega jeklenega materiala. — **Dobava vrvarskega blaga.** Ravnateljstvo drž. žel. v Subotici razpisuje na dan 29. marca tl. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave vrvarskih izdelkov. — **Dobava električnega materiala.** Ravnateljstvo drž. žel. v Subotici razpisuje na dan 15. marca tl. pismeno ofertalno dražbo glede dobave raznega materiala za električno inštalacijo. — **Dobava lesnega oglja.** Ravnateljstvo drž. žel. v Subotici razpisuje na dan 27. marca tl. pismeno ofertalno licitacijo glede dobave 60.000 kg lesnega oglja. — **Dobava asbesta.** Ravnateljstvo drž. žel. v Sarajevu razpisuje dobavo asbesta v ploščah in vrvicah. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 1. marca tl. 10. ure dop. pri imenovanem ravnateljstvu. Predmetni oglasi so v pisarni trg. in obrt. zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Vrednost gozdov v Jugoslaviji. Trideset odstotkov celokupne površine naše države je poraščene z gozdi. Gozdi so razdeljeni po pokrajinah tako: Srbija 1.517.000 ha; Makedonija 570.000 ha; Črna gora 200.000 ha; Hrvatska in Slavonija 1.496.260 ha; Bosna in Hercegovina 2.552.320 ha; Slovenija 710.140 ha; Dalmacija 378.200 ha; Vojvodina 260.220 ha; vsega skupaj je 7.684.140 ha, ki predstavljajo glavnico 60 milijard dinarjev.

Dobava konopnine. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 31. marca t. l. ponovno ustmeno ofertalno licitacijo glede dobave 20.000 kg konopnine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Razne vesti.

Volkovi v Bosni. Oster mraz je prignal v Bosni volkove naravnost v vast, v nekaterih krajih so pobili seljake kar po 20 volkov. V neko vas so prignali 3 volkovi divjega merjasca. Enega volka so ljudje ubili, dva sta ušla nazaj v gozd. Merjasca so pa železničarji z železnimi drogi pobili na železniški postaji.

Podgana obgrizla otroka. V Splitu se je zgodil tragičen slučaj v hiši policijskega uslužbenca Mate Eterovića. Ko sta zakonca mirno spala, skočila je podgana na otroško posteljico ter obgrizla šestmesečnemu otroku nos. ustnice in lica. Otrokov obraz je ves pokažen. Nesrečno dete so oddali v bolnico.

Velika svatba. Kako javljajo madžarski listi, so pojedli na svaabi v občini Kékes 6 puranov, 12 pitanih gosi, 15 kokoši, 1 vola, 1 prešiča, 15 hlebov kruha, 40 kolačev in spili 500 litrov vina.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Odgovorni urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Urarski učenec

iz boljše hise **se sprejme** takoj. **Ant. Lečnik** (F. Pacchiaffo) urar, draguljar 186 CELJE, Glavni trg 4.

Dva fanta

iz boljše hiše, ki bi imela veselje do **kleparske obrti, se sprejmeta** takoj pri **Franjo Dolžan**, kleparstvo v CELJU. 183 3-1

'Pension'

in uradniška menza, prvovrstna domača hrana, cene zmerne, abonement v hiši in izven hiš. Gregorčičeva ul. 7. 183 2-1

Hišnik

oženjen, strog, **se išče**. Znati mora slovenski in nemški jezik in ki ima poleg tega še kako drugo delo. Naslov v upravi lista.

Knjigovodja ali knjigovodkinja

zmožna slovensčine in nemščine, **se išče** za industrijsko podjetje v Celjski okolici. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo plače in referenc na poštni predal 3, Celje. 180 2-2

Gospodična

vešča slovensčine in nemščine, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja, **želi stopiti v službo**. Dopisi se naj blagovolijo poslati pod »Kontoristinja« na upravo 184 »Nove Dobes«.

Potnike ali zastopnike

išče velike tovarna likera, ruma, konjaka in ostalih spirituoov. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: poštni predal 41, Zagreb, glavna pošta. 166 10-4

SALAME

Prve vrste
NOVO BLAGO
Povsem zrela

se dobiva povsod.

Prva hrvaška tovarna salama, suhega mesa in masli

M. GAVRILLOVIĆ SINOV
d. d.

1169 Petrinja 30-29

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. Bunc in drug
Celje Ljubljana Maribor

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze sočustvovanja ob bolezni kakor tudi za mnogobrojno spremstvo ob pogrebu preljubega mi soproga, gospoda

JOSIPA KODRE
živaozdravnika v Žalcu

izrekam vsem prisrčno zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujem gg. zdravnikom dr. Bergmanu iz Žalca, dr. Rajšpu in dr. Gollitschu iz Celja za požrtvovalno zdravniško pomoč, nadalje gg. vladnim svetnikom Pavlinu iz Ljubljane, Korošču iz Maribora, dr. Žužeku iz Celja, predsedniku vet. sekcije Šinku iz Ljubljane, okr. glav. Pinkavi in duh. svet. A. Veterniku ka'or tudi društvom »Žalski Sokol«, »Lovski klub« in občinskemu odboru žalskemu za častno spremstvo na zadnji poti in pevskeму zboru dramatičnega društva v Žalcu za ganljive žalostinke.

V Žalcu, dne 16. svečana 1922.

Julka Kodre.

Oglejte si manufakturno trgovino J. KUDISZ

Celje - Gaberje 16, nasproti vojašnici kralja Aleksandra
Priporoča se vsem odjemalcem: na **drobno in debelo**.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.